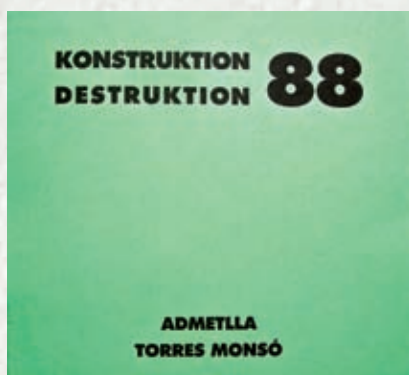

L'artista que no he conegut

CRISTINA MASANÉS

A Torres Monsó, com dèiem, li va mancar temps per veure el darrer «Konstruktion». Amb tot, sí que va poder supervisar les galerades d'un llibre-catàleg que s'afegeix als altres dos (tres volums increïblement semblants i diferents). A Salt, a més, s'hi recupera el vídeo *Fum Blanc* i diversos materials que ajuden a fer balanç: al costat de les maquetes (*Déu, m'he deixat el paraigua*, de Torres Monsó, i *Black hole o l'Alè dels Déus*, de Pep Admetlla) imatges i música delaten l'univers mental de dos creadors capaços, fins i tot, de compartir lectures i afinitats literàries...

I quin és el mapa literari que hauria nodrit aquesta amistat? Doncs una península de marcat caràcter existencial (Bernhardt, Kierkegaard, Houellebecq...), conscient de l'existència d'un tipus de bellesa que pot resultar terrible (Lautrémont, Mishima, Apollinaire...), preocupada per la forma entesa també com a contingut (Joyce, Cortázar, Flaubert...), que mai no renuncia a la ironia entesa com a coneixement alliberat (Erasmus, Borges, Warhol...), i que, finalment, s'interessa per la mirada científica capaç de parlar dels límits de la raó i dels seus excessos (Monod, Prigogine, Dyson i, per què no, Eschotado...). Una península imaginària, en darrera instància, que ens parla de l'amistat com a autèntic motor de les vides creatives.

Eudald Camps és crític d'art.

No he conegut Francesc Torres Monsó. A distància, m'ha semblat que, des del seu estudi de Santa Eugènia, i amb una discreció militant, ha agomolat durant anys un cert sector gironí. «Jo sóc d'en Paco», he sentit a vegades. Que la figura d'un escultor serveixi per articular alguna cosa com el mapa ideològic d'una ciutat resulta significatiu, no tant de la ciutat, sinó de la persona i de la seva capacitat d'activar un sentiment de pertinença. A banda de la

seva vàlua professional, m'ha semblat que allò que generava aquest vincle era una tossuda i constant fidelitat a si mateix. Lluís Muntada, en el seu text sobre l'escultor, parla d'«espai moral» referint-se a aquesta capacitat, excepcional, d'exercir l'autenticitat.

Però hi ha un segon Torres Monsó que no he conegut. Aquest no té a veure amb el seu lloc a la ciutat sinó amb la seva projecció més enllà de Girona. Té a veure amb ser un Premi Nacional de Cultura i no haver fet el salt al gran públic; amb haver tingut un cert reconeixement internacional i, en canvi, una presència escassa a les col·leccions nacionals d'art. Vegem-ne, si no, un exemple.

El Museu d'Art Contemporani de Barcelona té tres obres de Francesc Torres Monsó. Hi són des que la Generalitat les hi va disposar el 1997. Les havia adquirit a través del seu Fons d'Art el 1984, quan la Comissió Assessora d'Arts Plàstiques va comprar-les juntament a obres de Sergi Aguilar, Enric Anessa, Leandre Cristòfol, Jaume Plensa, Carles Pazos i altres artistes «nostrats». L'una, *Grans llavis*, és una escultura de resina de polièster vermella (uns llavis femenins, arrodonits i molsosos) de 1974, quan l'escultor va anar deixant la tibantor acadèmica per fer incursions en una ironia i un hedonisme certament *pop*. No és l'única peça amb aquest títol: forma part d'una sèrie que aplega obres semblants. Els llavis carnals del MACBA van voltar una mica: el 1990 es van exposar a la Fundació Gulbenkian de Portugal, l'any següent a l'Espai Sophonisbe de Tunísia i el se-

AJUNTAMENT DE BARCELONA

>> El llarg viatge. Escultura de Torres Monsó situada a l'encreuament entre la Rambla Prim i la Rambla de Guipúscoa de Barcelona.